

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de leden van de vaste commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

DATUM 23 SEPTEMBER 2019
KENMERK 2019/JN/jvo/049
ONDERWERP Begroting Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2019

Geachte leden van de vaste commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

Van 8 tot en met 10 oktober staat de begrotingsbehandeling Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) op de Kameragenda. FME, de vertegenwoordiger van 2.200 bedrijven uit de Nederlandse technologische industrie, heeft zo'n 460 leden die dagelijks bezig zijn met het ontwikkelen van nieuwe technologieën toepasbaar in de Agri & Food sector. Wereldwijd staan wij op derde plek als fabrikant en exporteur van deze type technologieën. Om deze goede positie te behouden is het belangrijk om innovaties in de sector te blijven stimuleren. Gelet op bovenstaande uitdaging, vraagt FME middels deze brief aandacht voor:

1. Kringlooplandbouw: meer aandacht voor financieringsmogelijkheden
2. Rol van data: een digitaliseringsvisie om kansen data te benutten
3. Internationale samenwerking: inzetten op bilaterale innovatieprojecten

1. Kringlooplandbouw: meer aandacht voor financieringsmogelijkheden

FME ondersteunt de huidige kabinetsinzet op kringlooplandbouw. Met nieuwe technologie kunnen we de ecologische druk van grootschalige voedselproductie verlagen. Door middel van precisietechnologie kunnen we bijvoorbeeld het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen sterk verminderen en daardoor de impact op het milieu verkleinen. Ook kunnen nieuwe stalinrichtingen zorgen voor een beter dierenwelzijn en verlaging van de CO₂-uitstoot. De hiervoor benodigde technologieën, sensoren, ICT-tools, apps en procesbesturingen worden betaalbaarder en eenvoudiger in gebruik.

Het probleem is echter dat veel innovaties uiteindelijk niet op het boerenerf terecht komen, zoals ook de minister erkent in de Kamerbrief 'Maatregelen innovatie op het boerenerf' (Kamerstuk 35000 XIV, nr. 12). Voor een versnelde implementatie van nieuwe technologieën is het belangrijk dat het experimenteren met- en de aanschaf van nieuwe technologie wordt gestimuleerd. Dit vereist nieuwe financieringsmodellen die de drempel voor boeren moet verlagen, denk bijvoorbeeld aan financial leaseconstructies voor technologieën. Zo verhuurt bijvoorbeeld een FME-bedrijf een automatisch voersysteem. Voor een vast bedrag per maand least een veehouder deze technologie. We zien dat steeds meer boeren hiervoor kiezen, omdat de fluctuerende melk- en voerprijzen onzekerheid brengen. Met een leaseconstructie gebruikt de melkveehouder niet alle liquide middelen. Het brengt meer inzicht in de kosten en leidt tot meer zekerheid. Daarnaast zijn er ook operational leaseconstructies: de veehouder betaalt 'huur', de leasemaatschappij blijft juridisch en economisch eigenaar. De intrede van operational leaseconstructies gaat echter niet zo snel. Dat komt o.a. door gebrek aan ervaring en het conservatieve karakter van boeren¹.

Naast dat deze leaseconstructies voordelig zijn voor boeren, zorgt het tevens voor verdere ontwikkeling van nieuwe innovaties in de Agri & Food sector. Er is namelijk een grote vijver van

¹ <https://www.boerderij.nl/Mechanisatie/Achtergrond/2018/9/Lease-trekker-van-bezit-naar-gebruik-328697E/>

kansrijke start-ups, maar te veel goede initiatieven gaan verloren in de zogenoemde ‘valley of death’-fase. Voor zowel boeren als voor technologieproducenten leveren deze nieuwe financieringsmodellen dus een win-winsituatie op.

In de eerdergenoemde Kamerbrief stelt de minister dat zij middels het inzetten van onafhankelijke bedrijfscoaches en de oprichting van een digitaal platform, de toepassing van nieuwe technologieën op het boerenerf wil versnellen. FME stelt dat de bedrijfscoaches en het digitale platform naast het adviseren over nieuwe innovaties, ook boeren voldoende moeten informeren over (nieuwe) financieringsmodellen, zoals via leaseconstructies, om deze innovaties te bekostigen.

- *FME stelt dat de onafhankelijke bedrijfscoaches en het digitale platform bij de advisering over nieuwe innovaties ook voldoende aandacht moeten besteden aan de verschillende financieringsmogelijkheden van deze innovaties, zoals bijv. via leaseconstructies.*

2. Rol van data: een digitaliseringsvisie om kansen data te benutten

Het gebruiken van data biedt volop kansen voor de Agri & Food sector. Zo is FME bezig met een project om de meetbaarheid van plantgezondheid mogelijk te maken. Hierbij vormt het genereren en identificeren van relevante data een sleutelrol voor een substantieel verhoogde plantweerbaarheid. Ook zijn we betrokken bij een project Smart farming voor blauwe bessen waarbij via datageneratie de productie, watergift, bemesting, uitspoeling en bodeminteractie wordt geoptimaliseerd. Analyses, data- en informatieverzameling en kwaliteitscontrole worden zodoende routinetaken, uitgevoerd door slimme sensoren en ICT.

Ook de minister erkent de kansen van data voor de sector en is daarom voornemens om dit jaar een onderzoek uit te voeren naar een landbouw data-infrastructuur. Begin volgend jaar verwacht de minister een digitaliseringsvisie te kunnen presenteren². FME vraagt bij het opstellen van deze visie voldoende oog te hebben voor vraagstukken als: (1) data-eigendom: van wie is de data? (2) data-delen: hoe organiseren we het delen van data in de gehele keten op een veilige en transparante manier? (3) data-veiligheid: hoe beveiligen we de keten, zodat kwaadwillenden de voedselproductie niet kunnen verstoren? Daarnaast dient er bij het opstellen van de digitaliseringsvisie ook gekeken worden naar buitenlandse initiatieven op het gebied van data. Zo heeft Silicon Valley een sterke data-infrastructuur waarbij, via DNA-paspoorten, persoonlijke voedingsprofielen ontstaan. Het opstellen van deze DNA-paspoorten maakt bijvoorbeeld ‘Personalized Food’ (voor het individu op maat geproduceerd voedsel) mogelijk.

- *Bij het opstellen van de digitaliseringsvisie dient aandacht te zijn voor (1) data-eigendom, (2) data-delen en (3) data-veiligheid. Bovendien dient het ministerie te kijken naar succesvolle voorbeelden vanuit het buitenland.*

3. Internationale samenwerking: inzetten op bilaterale innovatieprojecten

Internationale samenwerking op het gebied van Agri & Food is van groot belang, dit omdat er grote maatschappelijke vraagstukken zijn die landen alleen in gezamenlijkheid kunnen oplossen. FME zet

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2019/06/17/realisatieplan-visie-lnv-op-weg-met-nieuw-perspectief>

zich daarom actief in op het bevorderen van internationale samenwerking, zie bijvoorbeeld hieronder het '[California-project](#)' waaraan FME deelneemt.

Als we het Nederlandse bedrijfsleven beter willen inzetten voor het oplossen van grote mondiale uitdagingen, zoals op het gebied van Agri & Food, en onszelf als internationaal koploper willen positioneren, is een intensievere internationale verbinding onmisbaar. FME pleit daarom voor de totstandkoming van een generiek bilateraal innovatie- en handelsinstrument, zodat projecten zoals het California-project maar ook brede bilaterale samenwerkingsverbanden, door de overheid structureel gefinancierd kunnen worden. FME stelt dat voor een generiek bilateraal innovatie- en handelsinstrument €50 miljoen³ gereserveerd moet worden.

- *FME vraagt uw commissie bij de minister erop aan te dringen haar collega van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor te stellen om een bilateraal innovatie- en handelsinstrument op te richten met een totaalbudget van €50 miljoen.*

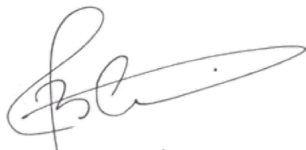
California-project: structurele financiering is noodzakelijk

Om businesskansen voor Nederlandse AgriFoodTech bedrijven te creëren heeft FME in 2018 een innovatief samenwerkingsproject in California gestart. Dit met als doel om de sterktes van beide regio's te combineren en daar samen in fieldlabs en andere gezamenlijke projecten invulling aan te geven. Californische landbouwers, tuinders en voedselverwerkers hebben onze Nederlandse kennis en techniek hard nodig en werken graag samen om dit voor de Californische situatie, klimaatomstandigheden en schaalgrootte geschikt te maken. Andersom kunnen wij leren van technologische innovaties uit California om meer vers voedsel te kunnen produceren op efficiëntere manieren. De opstartfase waarbij het netwerk is opgebouwd en een start is gemaakt aan projecten is grotendeels gefinancierd door FME. Inmiddels zijn de incidentele geldpotjes opgedroogd en dreigt een succesvol samenwerkingstraject tussen de twee landen nu te stranden omdat er geen structurele financiering gevonden kan worden om het opgebouwde samenwerkingsplatform voort te zetten.

Afsluiting

Graag verzoeken wij u de voorliggende punten te betrekken bij de behandeling van deze begroting. Mocht u naar aanleiding hiervan vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de Public Affairs adviseur van FME: Jeroen Neefs via jeroen.neefs@fme.nl, 06-53158493.

Met vriendelijke groet,

Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink
Voorzitter FME

³ FME is bij de berekening van dit budget ervan uitgegaan dat er voor een gemiddeld bilateraal innovatieprogramma 2 miljoen euro nodig is, uitgaande van een periode van 5 jaar. Als de overheid jaarlijks 25 van dergelijke projecten steunt voor de verschillende maatschappelijke uitdagingen, komt dit neer op 50 miljoen euro per jaar.